

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	49272 Загальний і галузевий усний та письмовий переклад з португальської та англійської мов
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	035 Філологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	49272
Назва ОП	Загальний і галузевий усний та письмовий переклад з португальської та англійської мов
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	035.053 романські мови та літератури (переклад включно), перша - португальська
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Борисенко Наталія Дмитрівна, Григорович Олена Володимирівна, Подосиннікова Ганна Ігорівна, Фенюк Леся Богданівна, Амеліна Світлана Миколаївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	16.02.2023 р. – 18.02.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/accreditation/035/2022-2023/49272-general-and-branch-interpretation-and-translation-from-portuguese-and-english.pdf
Програма візиту експертної групи	https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/accreditation/035/2022-2023/49272-Program-of-expert-visits.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

На підставі аналізу даних, наданих у відомостях про самооцінювання, документів у вільному доступі на сайті університету і отриманих на запит ЕГ, спілкування під час онлайн-візиту, ЕГ дійшла висновку про відповідність ОП вимогам критеріїв 1-9. ОП гармонізовано зі стратегічними напрямками й місією університету. Врахування актуальних запитів на фахівців, які отримують освіту за цією ОП, виходить за межі регіону, оскільки існує співпраця з посольством Португалії. Відсутність дискримінаційних положень чітко прослідковується у зрозумілих і доступних Правилах прийому на ОП. Використання різноманітних форм і методів навчання і викладання здійснюється диференційовано відповідно до специфіки ОК, що сприяє досягненню цілей та програмних результатів навчання, а також базується на принципах студентоцентрованого підходу та академічної свободи. ЕГ переконала, що в умовах карантину й воєнного стану створено всі технічні умови для забезпечення безперервного освітнього процесу для здобувачів за цією ОП, зокрема, з використанням системи «Triton». На окрему увагу заслуговує кваліфікація викладачів, більшість з яких мають досвід практичної роботи перекладачами. Надзвичайно потужною є матеріально-технічна база, що дозволяє забезпечити високий рівень підготовки здобувачів як у сфері письмового, так і усного перекладу, особливо синхронного, у спеціалізованих лабораторіях із сучасним обладнанням. Інформаційна, організаційна й психологічна підтримка для здобувачів є якісною і надається своєчасно. Вище зазначені загальні враження дають змогу ЕГ зробити висновок про те, що ОП відповідає вимогам усіх критеріїв. Виявлені слабкі сторони ОП не є критичними і можуть бути виправлені до кінця поточного або початку нового навчального року. ЕГ вбачає перспективи розвитку ОП у залученні здобувачів до участі у програмах академічної мобільності; запрошенні до викладання на ОП практиків, зокрема, представників перекладацьких агенцій; організація стажувань НПП та здобувачів у межах співпраці з дипломатичними представництвами португаломовних країн, державною установою «Камоенс. Інститут співпраці та мови» (Португальська Республіка).

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

До сильних сторін ЕГ відносить: відображення у цілях ОП місії і стратегії ЗВО; оптимальну збалансованість співвідношення обов'язкових і вибіркових компонентів у загальному обсязі ОП; забезпечення формування низки важливих соціальних навичок (комунікативні уміння, здатність до роботи у команді, лідерські навички, відповідальність, критичне й креативне мислення) у межах ОК; залучення до реалізації практичної складової ОП на постійній основі носіїв португальської мови (Енрікі Менезіш ді Алмейда Бернарду Сараеркі), що надає додаткові переваги для досягнення ПРН; посилення уваги ЗВО до неформальної освіти, що відобразилось у затвердженні «Положення про валідацію і визнання результатів навчання, здобутих у процесі неформальної та/або інформальної освіти у програмах вищої та фахової передвищої освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка»; різноманітність сучасних інструментів і технологічних рішень для реалізації ОП в різних умовах, зокрема, під час воєнного стану (персональні електронні кабінети здобувачів освіти, онлайн-ресурси для проведення дистанційних занять тощо); чіткість і зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти; різні форми стимулювання й заохочення НПП, наприклад, преміювання за публікаційну активність і збереження середньої зарплати на період стажування; потужну матеріально-технічну базу Навчально-наукового інституту філології (оснащеність навчальних лабораторій сучасною технікою, функціонування лабораторій синхронного перекладу, мультимедійне обладнання кафедри) та її повну доступність для здобувачів; широкий вибір шляхів інформування (телеграм-чати, робочі групи у месенджерах, факультетський телеграм-бот); чіткість правил і процедур регулювання прав і обов'язків усіх учасників освітнього процесу; розташування нормативно-правових актів у відкритому доступі на офіційному веб-сайті університету; вчасне оприлюднення достовірної інформації про ОП і проекту змін до неї із метою отримання зауважень та пропозицій перед її затвердженням.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

- До слабких сторін ЕГ відносить: недостатньо чітке визначення унікальності ОП, оскільки акцент зроблено на формуванні здатності здійснювати практичну і дослідницьку діяльність у галузі усного та письмового перекладу, але не пояснюється, в чому відмінності цієї ОП від аналогічних; недостатнє залучення випускників і здобувачів до перегляду й удосконалення ОП, зокрема, відсутність їх представників у проектній групі, під час обговорення на кафедрі тощо; недосконалість структурно-логічної схеми ОП, у якій обов'язкові ОК згруповано за трьома блоками у вигляді списків без графічного відображення взаємозв'язку між цими блоками, ОК у межах блоків та послідовності їх вивчення; недостатню поінформованість здобувачів щодо можливості перезарахування результатів навчання, отриманих у межах неформальної освіти; відсутність у робочих програмах ОК розділів щодо змісту практичних занять та самостійної роботи й конкретизації методів навчання та викладання; відсутність загальноуніверситетської навчальної платформи з розкладом, електронним журналом і змістом ОК; відсутність практики систематичного залучення до аудиторних занять представників роботодавців; відсутність наукових та навчально-методичних публікацій у окремих НПП за останні 5 років. ЕГ рекомендує: до 1 травня 2023 р. конкретизувати унікальність освітньої програми, виокремивши один або два найбільш вагомих із її напрямів; з 2023-2024 навчального року залучити випускників і здобувачів до визначення цілей ОП та ПРН, зокрема, шляхом

їх запрошення на засідання кафедри з обговорення ОНП; під час чергового перегляду ОНП перебудувати структурно-логічну схему ОНП з метою графічного унаочнення взаємозв'язку між виокремленими блоками обов'язкових дисциплін та окремими ОК у їх межах і послідовності їх вивчення; після завершення акредитаційної експертизи провести на основі затвердженого у ЗВО спеціального положення заходи для підвищення рівня поінформованості здобувачів щодо можливості визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти та здобутих у неформальній освіті; до початку 2023-2024 навчального року виокремити у робочих програм ОК розділи «Зміст практичних занять» та «Зміст самостійної роботи», що сприятиме підвищенню якості навчання для здобувачів, які навчаються віддалено; з 2023-2024 навчального року залучати зовнішніх стейкхолдерів (перекладачів-практиків, роботодавців) до проведення аудиторних занять; з 2023-2024 навчального року спростити навігацію на офіційних веб-сторінках та уніфікувати електронний розклад, зробивши його доступним для всіх учасників освітнього процесу.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Освітньо-професійна програма «Загальний і галузевий усний та письмовий переклад з португальської та англійської мов» зі спеціальності 035 Філологія (затверджена рішенням Вченої ради Інституту філології КНУ імені Тараса Шевченка від 17.05.2021 р. протокол № 15) має чітко сформульовані цілі, які полягають у підготовці фахівців перекладачів та дослідників у галузі перекладу з португальської та англійської мов українською та з української мови португальською та англійською, здатних вирішувати складні нестандартні завдання і проблеми інноваційного та дослідницького характеру у галузі філології, орієнтованих на ринкову кон'юнктуру. Цілі ОНП чітко корелюються з місією КНУ, яка полягає формуванні національної еліти України, підготовці висококваліфікованих кадрів для наукових, освітніх та виробничих установ, сприянні інтеграції України у світовий економічний простір, в міжнародний освітній простір як рівноправного партнера (Development-strategic-plan-22-12-12.pdf (knu.ua)). Цілі ОНП корелюють зі стратегією КНУ, зокрема із завданнями формування критеріїв якості освітньої діяльності і їх оцінки, запровадження і дотримання міжнародних стандартів викладання іноземних мов та вимог до мовних кваліфікацій, врахування потреб ринку праці при провадженні освітньої діяльності, його моніторинг, розвиток зв'язків з організаціями-потенційними працедавцями; вдосконалення бази для забезпечення академічної мобільності, розвитку програм подвійного дипломування; формування тематики наукових досліджень відповідно до актуальних напрямків (Development-strategic-plan-22-12-12.pdf (knu.ua)). У відомостях про самооцінювання зазначено, що прикладний та дослідницький характер профільної філологічної підготовки здійснюється за двома вибірковими блоками – «Письмовий переклад і редагування у професійній комунікації (португальська мова, англійська мова)» та «Усний двосторонній переклад (португальська мова, англійська мова)», які передбачають опанування навичок усного перекладу (у письмовому блоці) і відповідно письмового (в усному).

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Визначення цілей і ПРН здійснювалось з урахуванням позицій і потреб стейкхолдерів, що підтверджується наданими ЕГ документами та аналізом результатів опитувань фокус-груп здобувачів, випускників, роботодавців за ОНП. Стейкхолдери брали участь в роботі над проектом ОНП, зокрема, в опрацюванні змін до ОНП: Маликін І.В., директор Товариства з обмеженою відповідальністю «Лінго», к.ф.н., доц. Жалай В.Я., директор Центру наукових досліджень та викладання іноземних мов НАН України (протокол №1 засідання кафедри теорії та практики перекладу романських мов ім. Миколи Зерова від 05.09.2022 р.). За результатами рекомендацій стейкхолдерів в ОНП було введено обов'язкову «Виробничу перекладацьку практику з відривом від теоретичного навчання (англійська мова)». Разом з цим, за підсумками зустрічей ЕГ рекомендує активніше долучати випускників і здобувачів ОНП до обговорення й перегляду ОНП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Розвиток міжнародних відносин, проведення багатьох міжнародних заходів на регіональному та національному рівнях створює попит на фахівців-перекладачів. Здобувачі за цієї ОНП мають можливості працевлаштування в Посольстві Португалії та інших країн, бюро перекладів, рекламних агенціях, ІТ компаніях, політичних організаціях, організаціях промисловців, державних установах, видавництвах тощо. Крім традиційних видів перекладу (усного та письмового), ОНП охоплює також такі напрями перекладу, як аудіовізуальний або постредагування машинного перекладу. Зустрічі з гарантом і роботодавцями засвідчили, що були раховані пропозиції стейкхолдерів зробити акцент на поглиблення фахового контенту шляхом введення обов'язкового ОК («Виробнича перекладацька практика з відривом від теоретичного навчання (англійська мова)»). Як йшлося на зустрічах ЕГ з викладацьким складом і з гарантом ОНП, під час формулювання цілей і програмних результатів навчання ОНП було враховано досвід аналогічних українських та зарубіжних програм провідних університетів (Київського національного лінгвістичного університету, Львівського національного університету, Інституту Камоенса (Республіка Португалія), Коїмбрського університету (Республіка Португалія)).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 20.06.2019 р. № 871. Зміст ОНП повністю відповідає стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія галузь знань 03 Гуманітарні науки для другого (магістерського) рівня вищої освіти (зміст, тривалість навчання, ІК, ЗК, ФК магістрів з філології, ПРН, форми атестації). Реалізація ОНП забезпечується набуттям 12 ЗК і 16 ФК, досягненням 25 ПРН. У результаті врахування пропозицій здобувачів, інших груп стейкхолдерів, в ОНП було введено ОК15 («Виробнича перекладацька практика з відривом від теоретичного навчання (англійська мова)»). Виробничу перекладацьку практику з відривом від теоретичного навчання (англійська мова) здобувачі проходять в кінці першого семестру. З другого року навчання здобувачі обирають освітні компоненти, спрямовані на формування фахових компетентностей. Тоді вони проходять виробничу перекладацьку практику з першої мови. У четвертому семестрі ОНП завершується обов'язковим освітнім компонентом: переддипломна практика та захист магістерської роботи. Атестація здобувачів здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи і атестаційних іспитів.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі ОНП та ПРН відображають поточні вимоги для підготовки фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі португальсько-українського та англо-українського перекладу, здатних вирішувати складні нестандартні завдання і проблеми інноваційного та дослідницького характеру в галузі філології, орієнтованих на ринкову кон'юнктуру. ОНП повністю забезпечує виконання місії КНУ імені Тараса Шевченка, спрямованої на розвиток і зміцнення освітнього та наукового потенціалу власного регіону й України загалом.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкі сторони та недоліки: У відомостях про самооцінювання не зовсім чітко висвітлюється, в чому полягає унікальність цієї ОНП. Акцент робиться на формуванні здатності здійснювати практичну і дослідницьку діяльність у галузі усного та письмового перекладу, але не пояснюється, в чому відмінності цієї ОП від інших, аналогічних. У отриманих ЕГ документах немає підтвердження щодо залучення випускників та здобувачів до роботи над ОНП, до визначення цілей ОНП та ПРН. Рекомендації: ЕГ рекомендує до 1 вересня 2023 р. увиразнити унікальність освітньої програми, чітко означивши її специфіку та відмінності від аналогічних ОНП. В термін до початку 2023-2024 навчального року залучити випускників і здобувачів до визначення цілей ОНП та ПРН.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОНП має чітко сформульовані цілі, які корелюють зі стратегією КНУ, зокрема із завданнями формування критеріїв якості освітньої діяльності і їх оцінки, запровадження і дотримання міжнародних стандартів викладання іноземних мов та вимог до мовних кваліфікацій, врахування потреб ринку праці при провадженні освітньої діяльності, його моніторинг, розвиток зв'язків з організаціями-потенційними працедавцями та іншими. ОНП відповідає Критерію 1 за показниками, зокрема, слід відзначити урахування досвіду національних і закордонних програм підготовки магістрів та зорієнтованість ОНП на запити регіону і країни. ЕГ фіксує наявність позитивних практик в контексті Критерію 1, а саме: актуальність запровадження даної ОНП та реалізація її мети, суголосної з місією закладу в умовах війни та інформаційної агресії. Відбувається обговорення тенденцій розвитку спеціальності, зауваження та пропозиції стейкхолдерів. Але такі категорії стейкхолдерів як випускники й здобувачі вищої освіти не були задіяні до визначення цілей та ПРН. Підкритерії 1.3, 1.4 відповідають вимогам оцінювання, 1.1, 1.2 - частково.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОНП відповідає вимогам, визначеним статтею 5 Закону України «Про вищу освіту» (<https://goo.su/5JBx>) щодо обсягу освітньо-наукової програми для другого (магістерського) рівня вищої освіти, і складає 120 кредитів ЄКТС, (<https://drive.google.com/file/d/1DuSmLLHcuoGbjqgXIUNi3vOolWs8kytP/view>). Обсяг обов'язкових освітніх компонентів навчального плану складає 90 кредитів (75%), вибіркового ОК – 30 кредитів (25%) від загального обсягу, що відповідає Закону України «Про вищу освіту» (не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС). Окремим освітнім компонентом є кваліфікаційна робота магістра (12 кредитів), яка разом з іншими ОК науково-дослідницького спрямування забезпечує досягнення результатів навчання за ОНП. Обсяг ОК варіюється від 3 (більшість ОК) до 8-13 кредитів (переважно ОК, які є професійно орієнтованими), що відображається у різній тривалості вивчення окремих ОК – від одного до кількох семестрів.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст освітньої програми структуровано з поділом на обов'язкові й вибіркові частини. У свою чергу, обов'язкові ОК поділено на три блоки, що відображено у структурно-логічній схемі ОНП: 1) загальнонаукові та загальнолінгвістичні дисципліни; 2) загальноперекладознавчі дисципліни; 3) спеціальні дисципліни з мовної та перекладацької підготовки. У вибірковій частині представлено два блоки: Вибірковий блок 1 Письмовий переклад і редагування у професійній комунікації (португальська мова, англійська мова)» та Вибірковий блок 2 «Усний двосторонній переклад (португальська мова, англійська мова)». У кожному з них прописані відповідні ОК. Структурно-логічна схема ОНП зображує таку послідовність вивчення компонентів: обов'язкові, вибіркові, дві виробничі практики, підсумкова атестація. Однак ЕГ відзначає, що послідовність вивчення окремих ОК на цій схемі не представлена. На зустрічах з гарантом, НПП і здобувачами було з'ясовано, що вивчення теоретичних ОК зазвичай передують вивченню дисциплін практичного спрямування. Вибіркові освітні компоненти доповнюють зміст освітніх компонентів обов'язкової частини. Загалом система освітніх компонентів є логічною і дозволяє в своїй сукупності досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання, які передбачають підготовку висококваліфікованих фахівців у галузі філології й перекладу. Проте доцільно було б чітко виокремити на структурно-логічній схемі ОНП обов'язкову й вибіркочку частини, а також зобразити логічну послідовність вивчення окремих ОК.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст компонентів ОНП відповідає стандарту спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.053 Філологія (романські мови та літератури (переклад включно), перша – португальська). Як зазначено у відомостях про самооцінювання, об'єктами вивчення за ОНП є усний та письмовий переклад з португальської та англійської мов, а відтак ОК саме цього профілю є основними в ОНП. Аналіз робочих програм навчальних дисциплін, програм підсумкових іспитів, тематики кваліфікаційних робіт дозволяє ЕГ констатувати відповідність змісту ОНП об'єкту вивчення, цілям навчання, теоретичному змісту предметної області. Результати навчання забезпечуються обов'язковими дисциплінами та посилюються вибілковими.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Право на реалізацію здобувачами індивідуальної освітньої траєкторії регулюється «Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (<https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf>), у якому зазначено, що студенти мають право на особистий вибір навчальних дисциплін і детально прописана послідовність дій у межах процедури вибору із зазначенням відповідальних представників адміністрації (с. 104-106). Зазначено також, що здобувач може брати участь у визначенні теми кваліфікаційної роботи і запропонувати власну тему. Про таку можливість говорили і здобувачі на зустрічі з ЕГ. Здобувачам за цією ОНП пропонується вибір з двох блоків – Вибірковий блок 1. Письмовий переклад і редагування у професійній комунікації (португальська мова, англійська мова)» і Вибірковий блок 2 «Усний двосторонній переклад (португальська мова, англійська мова)». Крім того, в ОНП є примітка: «Згідно з п.п. 2.2.2-2.2.7 «Положення про порядок реалізації студентами Київського національного університету імені Тараса Шевченка права на вільний вибір дисциплін» здобувачі освіти мають безумовне право обрати навчальні дисципліни з обов'язкових та вибіркових частин навчальних планів інших спеціальностей того самого рівня, а за умови погодження із деканом факультету / директором інституту – з програм іншого рівня. На зустрічах з керівництвом університету і адміністративним персоналом було отримано запевнення щодо максимального врахування інтересів здобувачів під час вибору дисциплін, навіть, якщо окремі ОК вибирає невелика кількість здобувачів. Під час зустрічі зі здобувачами ЕГ отримала підтвердження щодо того, що більшість з них задоволені пропонованою можливістю вибору, адже бажають поглибити свої знання з одного виду перекладу, наразі, письмового, зважаючи на відсутність можливості очного навчання у воєнний період.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка здобувачів ОНП забезпечується проведенням двох виробничих практик – «Виробнича перекладацька практика з відривом від теоретичного навчання (португальська мова)» і «Виробнича перекладацька практика з відривом від теоретичного навчання (англійська мова)», на кожну з яких відведено по 6 кредитів. Крім того, ОНП містить низку дисциплін, які є безпосередньо орієнтованими на формування у здобувачів практичних умінь і навичок. Зокрема, це «Техніка письмового та усного перекладу (португальська мова)», «Техніка письмового та усного перекладу (англійська мова)», «Практика академічного мовлення (португальська мова)» (складник у межах комплексної дисципліни «Професійно-орієнтоване мовлення і переклад»). Як зазначається у відомостях про самооцінювання ОНП, у межах кожної дисципліни передбачено методи викладання, спрямовані на формування й удосконалення компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності перекладача.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

На основі аналізу усіх елементів ОНП експертна група зробила висновок, що ОНП дозволяє забезпечити набуття здобувачами магістерського рівня вищої освіти соціальних навичок (soft skills). Зокрема, такі ОК, як «Комунікативні стратегії (португальська мова)», «Комунікативні стратегії (англійська мова)» сприяють формуванню комунікативних умінь щодо спілкування з представниками різних культурних і мовних спільнот, здатності бути адаптивними, розвитку лідерських навичок. Вивчення ОК «Професійна та корпоративна етика» дозволить здобувачам навчитись діяти відповідально, розвинути здатність до роботи у команді, здатність до самокерування і самоконтролю. Дисципліни перекладацького спрямування дозволяють розвивати критичне й креативне мислення, опанувати основи тайм-менеджменту. Зустріч з фокус-групою викладачів засвідчила розуміння ними важливості формування у здобувачів soft skills під час викладання своїх ОК і використання потенціалу ОК з цією метою.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Згідно зі Стандартом вищої освіти, обсяг освітньо-наукової програми магістра філології має становити 120 кредитів ЄКТС, і мінімум 35% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю. Ці вимоги Стандарту повною мірою дотримуються у ОНП. Співвідношення обов'язкових і вибіркових компонентів теж витримується: обсяг обов'язкових компонентів ОНП складає 90 кредитів ЄКТС (75%), а вибіркових – 30 кредитів ЄКТС (25%). Фактичне навантаження здобувачів корелює із загальним обсягом освітньої програми та її окремих елементів. Самостійна робота за різними ОК становить від 1/3 до 2/3 загального навантаження на відповідну дисципліну. На зустрічі з фокус-групою здобувачів відзначено, що вони в цілому задоволені своїм навчальним навантаженням, а також тим, що їм надаються дні

самостійної роботи. Обсяг окремих освітніх компонентів варіюється від 3 до 13 кредитів. Такий розподіл навчального навантаження дозволяє досягти цілей та програмних результатів навчання, що підтверджено а зустрічах з НПП і роботодавцями.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Співвідношення обов'язкових і вибіркового компонентів у загальному обсязі ОНП у кредитах ЄКТС є оптимальним для другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки, за спеціальністю 035 Філологія. У межах ОК освітньої програми забезпечується формування низки важливих соціальних навичок (soft skills), зокрема комунікативні уміння, здатність до роботи у команді, лідерські навички, відповідальність, критичне й креативне мислення. Сильною стороною є практична складова ОНП, оскільки до викладання на ОНП на постійній основі залучений носій португальської мови Енрікі Менезіш ді Алмейда Бернарду Албукеркі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони, недоліки. Структурно-логічна схема ОНП не відображає взаємозв'язок між окремими освітніми компонентами ОНП та послідовність їх вивчення, оскільки обов'язкові компоненти ОНП графічно представлені у вигляді трьох окремих фігур з переліком ОК; при цьому зв'язки ні в межах фігур, ні між ними не позначені. Пропозиція вибіркового дисциплін у вигляді блоків певним чином обмежує побудову індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти, оскільки весь обсяг вибіркової частини передбачено для вивчення одного з двох запропонованих блоків. У випадку, якщо здобувач захоче реалізувати своє безумовне право обрати навчальні дисципліни з обов'язкових та вибіркового частин навчальних планів інших спеціальностей того самого рівня, а за умови погодження із деканом факультету / директором інституту – з програм іншого рівня, як це передбачено у «Положенні про порядок реалізації студентами Київського національного університету імені Тараса Шевченка права на вільний вибір дисциплін», він не зможе це зробити. Обравши один із блоків, він використає весь бюджет навчального навантаження, відведеного на вибірково частину. Рекомендації. ЕГ рекомендує з 2023-2024 навчального року розширити можливості вибору дисциплін здобувачами поза межами пропозиції блоків, передбачивши у навчальному плані певну кількість кредитів для вільного вибору дисциплін з навчальних планів інших спеціальностей. Під час чергового перегляду ОНП перебудувати структурно-логічну схему ОНП таким чином, щоб не просто подати список ОК, а графічно зобразити взаємозв'язок між ними і послідовність їх вивчення.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ЕГ дійшла висновку, що ОНП повністю відповідає вимогам підкритеріїв 2.1, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.8, оскільки: обсяг ОНП в цілому та її окремих компонентів відповідає вимогам чинного законодавства; ОНП цілком відображає предметну область спеціальності та дозволяє здійснити практичну підготовку й сформувати у здобувачів соціальні навички (soft skills); дотримано норми щодо обсягу навантаження здобувачів. Професійний стандарт відсутній (підкритерій 2.7), навчання за дуальною формою не здійснюється (підкритерій 2.9). ОНП частково відповідає вимогам підкритерію 2.2., хоч вибір ОК, включених до освітньої програми, є логічним і вони дозволяють досягти заявлених цілей та ПРН, проте це не відображено в структурно-логічній схемі ОНП. Незважаючи на виявлені ЕГ недоліки, ЕГ вважає, що вони не є критичними для ОНП і можуть бути усунутими у процесі вдосконалення ОНП. Це дає підстави оцінити ОНП за вимогами критерію 2 за рівнем відповідності В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до магістратури Київського національного університету імені Тараса Шевченка у 2022 за спеціальністю 035 Філологія спеціалізацією 035.053 Романські мови та література (переклад включно), перша – португальська відповідають Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2022 році, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 27 квітня 2022 року № 392 (із змінами і доповненнями, внесеними наказами Міністерства освіти і науки України від 2 травня 2022 року № 400, від 29 червня 2022 року № 598 (враховуючи зміни, внесені наказом Міністерства освіти і науки України від 2 липня 2022 року № 608), зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 03 травня 2022 року за № 487/37823; є оприлюдненими на сайті ЗВО (<https://vstup.knu.ua/rules>), на сайті Навчально-наукового інституту філології (<https://philology.knu.ua/vstup-do-if/>). Правила прийому в тому числі і порядок, умови, терміни вступу на навчання та організація конкурсного відбору, чітко та зрозуміло структуровані, та є зрозумілими для потенційних здобувачів, що було підтверджено під час зустрічі зі здобувачами. Експертна група не виявила дискримінаційних положень, обмежень чи привілеїв.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Відповідно до Правил прийому Київського національного університету імені Тараса Шевченка на навчання для отримання ступеня магістра приймаються особи, які здобули освітній ступінь бакалавра, магістра або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста та пройшли вступне випробування (фаховий іспит із коефіцієнтом 1,0). Програма вступного випробування та орієнтований перелік теоретичних питань розміщені на сайті Навчально-наукового інституту філології (<https://philology.knu.ua/vstup-do-if/mahistratura/proh-vstup-ispytiv-mah/> , <https://drive.google.com/file/d/17anJCKrYHcKV3YdF18EEBI4aNrFHxEsU/view>). Згідно з цією програмою вступники складають вступне випробування з фаху в дистанційному режимі з використанням онлайн-платформ Zoom і Skype. Загальний час, відведений на складання іспиту з фаху, складає дві астрономічні години. Вступне випробування складається з двох частин: письмової (творчої) та усної (аналітичної). Знання та вміння, продемонстровані вступником на іспиті з фаху, оцінюються за 200-бальною шкалою. Випробування проводиться португальською мовою з метою перевірки теоретичних знань вступників до магістратури та визначення рівня їхньої мовної і комунікативної компетенції. Мінімальна поріг – 100 балів. Особи, які набрали на вступному випробуванні з фаху менше 100 балів, позбавляються права участі в конкурсі за спеціальністю (магістерською програмою). Вступне випробування з другої іноземної мови не проводиться.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЗВО має ряд документів, які регламентують порядок навчання за другим рівнем вищої освіти, а також порядок визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності. Це регулюється документами Університету: Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка введено в дію Наказом Ректора від 31 серпня 2018 року за №716-32 (п.11) http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf; Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність Київського національного університету імені Тараса Шевченка від 29.06.2016 р. http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=804&lang=uk, Порядком поновлення та переведення здобувачів вищої освіти (студентів, слухачів, курсантів) у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка <http://vstup.univ.kiev.ua/userfiles/files/instruction.pdf> ; Наказом ректора від 12.07.2016 року за №603-22 Про затвердження Порядку проведення в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка атестації для визнання здобутих кваліфікацій, результатів навчання та періодів навчання в системі вищої освіти, здобутих на тимчасово окупованій території України після 20 лютого 2014 року http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Nakaz_atestaciya_PK_2016.jpg ; Положенням про порядок перезарахування результатів навчання в Університеті (http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=798&lang=uk; Положенням про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у закладах вищої освіти, а також надання їм академічної відпустки (Наказ МОН України від 18.01.2018, №54) (<https://t1p.de/shf42>). Практики застосування вказаних правил на ОНП не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У питанні визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, ЗВО керується Законом України «Про освіту» (ст.8, п.5), «Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством» (<http://surl.li/ixnq>), наказом МОН України від 08.02.2022 р. № 130 (<http://surl.li/bp1lg>). Перезарахування результатів неформальної та інформальної освіти в

Університеті розпочнеться у 2022/2023 навчальному році, після набуття чинності наказу Міністерства освіти і науки України за № 130 від 16 березня 2022 року «Про затвердження порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти». Експертна група, провівши онлайн-зустрічі з адміністративним персоналом та допоміжними відділами, отримала інформацію, що 06.02.2023 року було затверджене університетське Положення про валідацію і визнання результатів навчання, здобутих у процесі неформальної та/або інформальної освіти у програмах вищої та фахової передвищої освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка (<http://senate.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2023/02/Положення-про-валідацію1.pdf>). Правила та процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, чітко структуровані та повністю висвітлені. Прикладів визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Посилення уваги ЗВО до неформальної освіти, що відобразилось у затвердженні «Положення про валідацію і визнання результатів навчання, здобутих у процесі неформальної та/або інформальної освіти у програмах вищої та фахової передвищої освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкі сторони, недоліки. Недостатня поінформованість здобувачів щодо можливості перезарахування результатів навчання, отриманих у межах неформальної освіти. Рекомендації. Після проведеної акредитаційної експертизи ЕГ рекомендує провести заходи для підвищення рівня поінформованості здобувачів у відповідних робочих чатах факультету, кафедри та, зокрема, конкретної групи, в настановчих бесідах на початку нового навчального семестру щодо можливості визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, та про визнання результатів, здобутих у неформальній освіті. З наступного навчального року впровадити цю практику в освітній процес ОНП «Загальний і галузевий усний та письмовий переклад з португальської та англійської мов».

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ЕГ вважає, що ОНП «Загальний і галузевий усний та письмовий переклад з португальської та англійської мов» відповідає рівню В за Критерієм 3. Встановлено повну відповідність рівню В (правила прийому на навчання є чіткими та зрозумілими, не є дискримінаційними, враховують особливості програми, наявні відповідні положення). Проте за підкритерієм 3.3 та 3.4 встановлено недостатній рівень поінформованості здобувачів вищої освіти та їхнього заохочення щодо можливості визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО або/та неформальній освіті. Однак цей недолік може бути усунений після проведення акредитаційної експертизи, тобто найближчим часом, і не завадить досягнути цілей ОНП.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Навчання і викладання за ОНП регулюють документи, розміщені на сайті ЗВО: «Нова редакція положення про організацію освітнього процесу» (https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogoprocesu-11_04_2022.pdf), Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Quality-2020.pdf>). Формування фахових компетентностей відповідає вимогам студентоцентрованого підходу, що регламентується у Розділі 3 «Студентоцентроване навчання, викладання та оцінювання» «Положення про систему...». П. 3.4. регламентує проведення моніторингу застосування новітніх методик навчання. Аналіз РП і спілкування у фокус-групах показали, що застосовуються академічні форми (лекції, практичні заняття) та методи навчання (реферування, бліц-опитування, тести, дискусії), традиційні та інформаційно-комунікаційні засоби навчання (презентації, Google Classroom, Zoom, Google Meet, Skype), сучасні

ТЗН (проектори, класи для синхронного перекладу), система автоматизації «Triton Student». Студентам пропонується анкета щодо якості навчання, результати оприлюднюються на сайті ЗВО (<https://drive.google.com/file/d/1hfg3bTojNrKqBA4kK6Ai5rkuYd5l8Xe8/view>) та обговорюються на засіданнях кафедри. Результати анкетування, як і спілкування зі здобувачами та випускниками ОНП, підтверджують, що вони у цілому задоволені навчанням за ОНП. Зазначена як особливість ОНП інтеграція усталених та інноваційних методів і форм підготовки фахівців-перекладознавців не була конкретизована у самоаналізі, РП та на зустрічах з фокус-групами. У РП дисциплін відсутній виокремлений розділ «Методи навчання та викладання», але відповідно до вимог до РП у Наказі №729-32 від 11.08.2017 р. «Про запровадження в освітній та інформаційний процес форми опису освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми...» у загальній таблиці характеристики ОК є графа «Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання». У деяких РП у цій графі замість методів подані форми організації навчальної діяльності. ЕГ зафіксувала, що результати онлайн опитування здобувачів не містять запитань щодо стилю викладання та методів організації освітнього процесу <https://drive.google.com/file/d/1hfg3bTojNrKqBA4kK6Ai5rkuYd5l8Xe8/view>. Здобувачі не змогли пригадати цікавих оригінальних методів і форм роботи, які використовували викладачі дисциплін фахового спрямування. Здобувачі мають право обирати теми своїх наукових досліджень, статей, тез. «Положення про порядок реалізації студентами КНУ імені Тараса Шевченка права на вільний вибір навчальних дисциплін» (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=855>) створює нормативну базу для свободи вибору варіативних дисциплін. Під час проведення зустрічей зі здобувачами вищої освіти та адміністрацією університету ЕГ дійшла висновку про те, що здебільшого здобувачі реалізують академічну свободу через обрання альтернативних блоків дисциплін.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Уся необхідна інформація розміщена в систематизованій формі на сторінці ОНП на сайті Інституту (<https://philology.knu.ua/osvitni-prohramy/mahistra-oor-pnd-den/035-053-zhupp-port-anhl-mov/>). Доступ є дещо утрудненим навігацією сайту. Інформування здобувачів про освітній процес, цілі, зміст та ПРН відбувається традиційно (інформаційні дошки) і в групах Viber, Telegram. Додатковою формою комунікації НПП визначили університетську систему «Трігон». На основі аналізу документації ЕГ встановила, що цілі, зміст та результати навчання, порядок та критерії оцінювання за кожним ОК представлені у РП. Ознайомлення студентів з ними відбувається на перших заняттях з ОК. Керівник магістерської роботи під час першої консультації пояснює вимоги до магістерської роботи. Структура та зміст РП викладені у Наказі №729-32 від 11.08.2017 р. «Про запровадження в освітній та інформаційний процес форми опису освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми...». На сайті інституту наявні всі РП обов'язкових і вибіркових ОК (<https://philology.knu.ua/osvitni-prohramy/mahistra-oor-pnd-den/035-053-zhupp-port-anhl-mov/035-053-zhupp-port-anhl-mov-rpnd/>). Більшість РП надає лише назви тем занять без визначення питань для розгляду та обговорення. Аналіз РП показує, що їх структура не повністю уніфікована. Наприклад, у РП курсу «Техніка письмового та усного перекладу (португальська мова)» наведені теми лекцій і практичних занять (<blob:https://office.naq.gov.ua/ce9c430b-adb1-4bea-a995-d95ead79ddod>), РП курсу «Перекладна комп'ютерна лексикографія і термінографія (португальська мова)» пропонує також тематику самостійної роботи (<blob:https://office.naq.gov.ua/d7a88698-44db-4154-a786-55b6044d7cea>), порядок подання інформації також є різним. Під час спілкування у фокус-групах викладачами ОНП та головою НМК ННІФ Зубань О. М. була висловлена думка, що уніфікація та деталізація змісту практичних і самостійних робіт у робочих програмах є не завжди доцільною, оскільки заважає врахуванню актуальних реалій і творчому пошуку викладачів. Університетом розроблено «Концепцію впровадження дистанційного навчання в освітній процес КНУ імені Тараса Шевченка» (https://drive.google.com/file/d/1EfCiQ4uMrlFRcVeej8LvwOnv_PuoATjo/view). На зустрічі з фокус-групою не було запропоновано єдиного чіткого визначення форми навчання, яка наразі реалізується у ЗВО. Як пояснила О.М. Зубань, вибір форми реалізації освітнього процесу покладається на структурний підрозділ та може конкретизуватися наказом ректора; вказівок щодо режиму навчання у Наказі ректора №1027-32 від 24.12.21р. про підготовку до 2022/2023 навчального року не знайдено (https://drive.google.com/file/d/1DLP-E8v5ng_ddFpvM6juzesJKsiPufcd/view). У бесіді з членами ЕГ здобувачі та НПП зазначили, що мають доступ до необхідних матеріалів, завдань та загалом задоволені якістю організації навчання.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Організацію дослідницької діяльності студентів та штатних співробітників університету регламентує Положення про науково-дослідну роботу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (від 2013 року) (<https://science.knu.ua/upload/iblock/ac8/ac863585f8fed22f8f19d1b5fab6537e.do>). ЗВО створює умови для забезпечення поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОНП. Це відбувається під час вивчення окремих освітніх компонентів (наприклад, кваліфікаційна робота магістра, ОК 01 «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності», ОК 13 частина 2 «Практика академічного мовлення», частина 3 «Актуальні питання методології перекладознавства») та у рамках комплексної наукової теми кафедри «Актуальні питання перекладознавства та стилістики романських мов» (16КФ044-08) – як приклади такої діяльності на зустрічах з гарантими ОНП і здобувачами були згадані тези доповіді на конференції, публікація статей у кафедральному журналі «Стиль і переклад» (публікації здобувачів освіти за ОНП подані серед інших за посиланням: https://drive.google.com/file/d/1UG6F_J4SckwXe7FNva83-yn3Eb1EIIQR/view), складання глосарію. Щорічно під час Всеукраїнських наукових читань за участю молодих учених «Філологія XXI сторіччя: традиції і

новаторство» на кафедрі працює секція з перекладознавства, де викладачі та студенти кафедри презентують результати своїх досліджень. Здобувачі можуть подати свій доробок для участі у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з природничих, технічних та гуманітарних наук зі спеціальності «Переклад». Наукових лабораторій, гуртків на постійній основі на кафедрі немає (<https://drive.google.com/file/d/1S6dIreF11Bc-jI9svIjcm5yTNNJboAq/view>). На зустрічі з гарантами ОНП члени ЕГ дізналися, що здобувачі освіти під керівництвом доц. Фокіна С.Б. працюють над розробкою програм машинного перекладу. Залучення здобувачів до досліджень у межах кафедральної науково-дослідної комплексної теми «Актуальні питання перекладознавства та стилістики романських мов» проводиться шляхом роботи над магістерськими дослідженнями, під час участі у конференціях та конкурсах, підготовки тез і наукових робіт. Інформація про проведення науково-практичних конференцій доступна на сайті ЗВО (<https://news.philology.knu.ua/anons#h.8zivyeakz9q8>). У бесіді з ЕГ члени студентського самоврядування зазначили, що також отримують інформацію про можливості участі в наукових заходах від викладачів особисто та у соцмережах.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Викладачі ОНП оновлюють зміст освітніх компонентів, урахувавши сучасні наукові здобутки, актуальні тенденції й новітні практики в розвитку філологічної, педагогічної та дотичних галузей наукових досліджень. Так, на зустрічі з фокус-групою викладачі наголосили, що постійно оновлюють контент з практичних курсів іноземної мови з огляду на сучасні реалії: пропонують актуальні тексти та теми для обговорення про новини суспільного життя, культуру, політику, системи здоров'я, освіти тощо. Оскільки викладачі перекладу у більшості є перекладачами-практиками, вони мають можливість отримання сучасних матеріалів для перекладознавчого аналізу. Викладач, за необхідності, може ініціювати зміни до робочих програм, які обговорюють на засіданнях кафедри та групи забезпечення ОНП, і затверджують науково-методичною комісією Інституту, що було підтверджено Зубань О. М., головою НМК Навчально-наукового інституту філології. У самоаналізі та на зустрічі з ЕГ було висловлено думку, що не завжди доречно відображати в робочих програмах поточне оновлення змісту освітніх компонентів, а також перерозподіл годин між темами, використання нових прийомів роботи тощо, оскільки воно може бути вмотивоване рівнем мовної підготовки чи національно-культурною специфікою контингенту конкретної групи. Викладачі ОНП А. Бугрій, О. Орличенко, Р. Поворознюк та інші активно вивчають новітні наукові досягнення і сучасні освітні практики – беруть участь у міжнародних та вітчизняних стажуваннях, курсах підтвердження кваліфікації тощо (підтверджено наданими документами), ведуть наукову роботу у складі спеціалізованих вчених рад, що сприяє оновленню змісту ОК робочих програм з урахуванням нових тенденцій та знань.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Викладачі кафедри беруть участь в міжнародних проектах, стажуваннях, дослідженнях. Інтернаціоналізація діяльності ЗВО виявляється в ОНП передусім через залучення іноземних лекторів та участі здобувачів освіти у заходах, організованих дипломатичними представництвами португаломовних країн в Україні, оскільки ОНП призначена для майбутніх перекладачів. Протягом кількох років до викладання на кафедрі залучений лектор державної установи «Камоенс. Інститут співпраці та мови» (Португальська Республіка) Енрікі Менезіш ді Алмейда Бернарду Албукеркі, який викладає обов'язкову дисципліну «Комунікативні стратегії (португальська мова)». Інтернаціоналізація діяльності виявляється також в участі викладачів кафедри в міжнародних наукових конференціях, що підтверджено наданими сертифікатами. Інтернаціоналізація діяльності ЗВО реалізується в ОНП також через залучення до реалізації ОНП працівники посольств. Під час візиту ЕГ з'ясувало, що наукова бібліотека ЗВО надає доступ до літератури, інтернет-джерел і ресурсів всім учасникам освітнього процесу для їхнього ознайомлення із сучасними досягненнями світової науки. В Університеті забезпечено доступ до міжнародних інформаційних ресурсів та баз даних: <http://www.knu.ua/ua/resources/auth/>, <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/onlinedb>. Інтернаціоналізацію діяльності координують відповідні підрозділи (<http://univ.kiev.ua/ua/dep/aca-demic-mobile>, <http://www.umz.univ.kiev.ua/index.php/ua/>). Відділ міжнародного співробітництва та Відділ академічної мобільності координують ці процеси і поширюють інформацію про можливості мобільності студентів та співробітників.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Методи навчання і викладання спрямовані на розвиток загальних і професійних компетентностей майбутніх філологів і перекладачів, відповідають заявленим цілям ОНП, а також забезпечують якісну підготовку фахівців відповідної кваліфікації. ЗВО збалансовано та ефективно планує освітній процес, використовує сучасні інструменти та технологічні рішення, які дозволяють результативно працювати за ОНП в різних умовах з урахуванням навчальних потреб здобувачів задля досягнення ПРН зазначених в ОНП (здобувачі освіти мають персональні електронні кабінети; для учасників освітнього процесу є можливість вибору форм та методів навчання та викладання, онлайн-ресурсів для проведення дистанційних занять, тематичних компонентів та методичного

забезпечення ОК). Науково-педагогічні працівники та здобувачі забезпечені належними умовами для успішної наукової діяльності під час реалізації ОНП (наукові досягнення науково-педагогічних працівників, які викладають на ОНП, використовуються в освітньому процесі; здобувачі беруть участь у конференціях, роботі проблемних груп; НПП залучаються до вивчення сучасних практик світової науки, регулярно проходять закордонні стажування).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони, недоліки. Ознайомившись із РП навчальних дисциплін, ЕГ констатує: у робочих програмах ОК відсутні розділи «Зміст практичних занять» та «Зміст самостійної роботи», не завжди конкретизовані методи навчання та викладання; форма навчання під час військового стану не визначена чітко в нормативних документах на рівні ЗВО, що веде до зниження ефективності організації навчальної діяльності за ОНП; відсутність загальноуніверситетської навчальної платформи з розкладом, електронним журналом і змістом ОК утруднює доступ до інформації про освітній процес для здобувачів, які навчаються віддалено. Рекомендації. Рекомендуємо в термін до початку 2023/2024 навчального року: внести до робочих програм ОК чітку інформацію про методи навчання та викладання відповідно до Наказу №729-32 від 11.08.2017 р. «Про запровадження в освітній та інформаційний процес форми опису освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми, структурних вимог до інформаційного пакету, форми робочої навчальної програми дисципліни і форми представлення інформації про кваліфікацію науково-педагогічних працівників»; виокремити у робочих програмах розділи «Зміст практичних занять» та «Зміст самостійної роботи», що сприятиме підвищенню якості навчання для здобувачів, які навчаються віддалено; розробити «дорожню мапу» покращення навігації сайту університету для полегшення пошуку інформації для абітурієнтів і здобувачів освіти.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Процес навчання та викладання на ОНП забезпечується належним чином. Дотримано студентоцентризований підхід, здобувачі в різний спосіб та своєчасно повідомляються про особливості та зміни у навчальному процесі. ОНП дозволяє реалізувати НПП академічну свободу вибору методів викладання, навчального матеріалу з метою досягнення окреслених цілей. Підкритерії 4.3, 4.4, 4.5, на думку ЕГ, повністю відповідають вимогам. Хоч ОНП має окремі недоліки за Критерієм 4 (зокрема, п. 4.1, 4.2 у контексті навігації сайту, наповнення робочих програм і подання інформації щодо вибіркових ОК), але, загалом, вона має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками критерію 4 та відповідає рівню В. На думку ЕГ, визначені слабкі сторони не є суттєвими, можуть бути усунені під час удосконалення ОНП і не впливають на підсумковий рівень критерію.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

У ЗВО застосовуються різні методи та форми оцінювання для перевірки результатів навчання. Загальні форми, організація контрольних заходів, система оцінювання здобувачів регулюють документи: «Нова редакція положення про організацію освітнього процесу», (https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf), «Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка» (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf>). У ЗВО розроблено «Етичний кодекс університетської спільноти» (<https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>), «Пам'ятку норм етичної поведінки для учасників освітнього процесу КНУ імені Тараса Шевченка» (<https://cutt.ly/r8wq76X>). Перед сесією втретє проведено анкетування здобувачів з питанням щодо зрозумілості критеріїв оцінювання. Успішність здобувачів в межах ОК оцінюється шляхом поточного та підсумкового контролю. Семестровий контроль проводиться у формах екзамену, диференційованого заліку; підсумковий контроль у формі захисту кваліфікаційної роботи магістра та підсумкових іспитів. Процедура визнання результатів неформального навчання прописана у п.4.2. Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Quality-2020.pdf>), але у процесі спілкування з фокус-групами було з'ясовано, що здобувачі освіти недостатньо обізнані щодо неформальної освіти, кожен випадок викладач розглядає індивідуально. Форми поточних контрольних заходів корелюють з РН за НД (узгодженими з ПРН) і формами навчальної діяльності. В теоретичних дисциплінах («Порівняльна стилістика» тощо) передбачено експрес-опитування, усний/письмовий бліц-контроль, написання реферату. У практичних дисциплінах форми поточного контролю

включають: аналіз результатів перекладу, самостійний письмовий та усний переклад, що дозволяє перевірити рівень сформованості перекладацьких навичок і здатність застосовувати їх в реальних умовах. У РП усіх навчальних дисциплін є розділи «Критерії оцінювання результатів навчання» та «Форми поточного та підсумкового контролю», «Засоби діагностики результатів навчання». У РП визначено форму підсумкового контролю за дисципліною – залік чи іспит. Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання. Іспит оцінюють максимально в 40 балів, мінімум – 24. Напередодні контрольного заходу викладач пояснює процедуру та критерії оцінювання. Графіки проведення семестрових контрольних заходів є інформативними, доступними, розміщуються на дошках оголошень, у групах соцмереж здобувачів. Загалом, форми контрольних заходів та критерії оцінювання є чіткими, зрозумілими. Їх різноманітність та систематичність застосування дозволяють ґрунтовно й об'єктивно оцінити навчальні досягнення здобувачів за кожним ОК і за ОНП у цілому.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Процедура присвоєння професійної кваліфікації за ОНП регулюються п. 2.12. Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Quality-2020.pdf>). Згідно зі Стандартом вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 035 Філологія, затвердженим у 2019 році (Наказ МОН №871 від 20 червня 2019 року) (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/zatverdzeni%20standarty/2019/06/25/035-filologiya-magistr.pdf>), атестація здобувачів вищої освіти відповідного рівня здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Випускова кафедра підготувала методичні вказівки щодо регламенту виконання, написання, оформлення кваліфікаційних робіт, особливостей підготовки до захисту робіт. В ОНП додано ще одну форму атестації – підсумковий іспит з теорії та практики перекладу (португальська мова) і комплексний підсумковий іспит з англійської мови та перекладу. Необхідність додаткової форми атестації вмотивована тим, що магістерська робота не дозволяє всебічно оцінити підготовку перекладача-практика, цю функцію і виконують підсумкові іспити. Успішне складання (не нижче 75 балів) підсумкових іспитів є однією з умов присвоєння здобувачу за цієї ОНП професійної кваліфікації. РП підсумкових іспитів відбивають мету, очікувані результати навчання та загальну структуру підсумкового контролю, коло тем, що винесено на екзамен, пропонують приклади завдань – переклад «з листа», письмовий переклад (<https://drive.google.com/file/d/13BwvHz-Y2CaRWkIQzCQz2OS5YNEhpl6U/view>, https://drive.google.com/file/d/1LCM3RUZorxnsaX2UdVjMztYXqI_qZ3u2/view). З урахуванням специфіки перекладацької діяльності, до якої готує ОНП, очікуваних ПРН та змісту завдань підсумкової атестації, ЕГ вважає введення додаткової форми атестації доцільною та обґрунтованою.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів регламентується Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (розділи 4, 7, https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf), а також, в частині, яка не суперечить цьому положенню (Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії в КНУТШ від 3 листопада 2014 року: <http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20pro%20DEK.doc.>). Тимчасовий порядок проведення заліково-екзаменаційної сесії та підсумкової атестації з використанням технологій дистанційного навчання у КНУТШ (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poryadok%20zal_ekz%20sesii%20odyst_tech.pdf). Відповідні документи розміщені у вільному доступі на сайті Київського національного університету імені Тараса Шевченка. У робочих програмах зазначено процедури проведення контрольних заходів, складовими яких є методи контролю, форми оцінювання, шкала та критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів. Здобувачеві вищої освіти надане право оскаржити оцінку за екзамен або залік згідно п. 7.2. «Процедури розгляду звернень здобувачів освіти щодо оцінювання» Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf). У процесі навчання за ОНП діють процедури запобігання конфлікту інтересів: занесення результатів поточного контролю до журналів обліку роботи академічної групи, контроль за своєчасним і повним його здійсненням; публічний і полісуб'єктний характер оцінювання та звітування за результатами практик; колегіальний характер комісії при повторному перескладанні екзамену. Під час спілкування у фокус-групах учасники освітнього процесу не згадували випадки оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів і ситуацій, які б потребували врегулювання конфліктів між здобувачами ВО та екзаменаторами або деканатом.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під

час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

ЗВО популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням. Університет є учасником проекту «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (Academic Integrity and Quality Initiative – Academic IQ) (<https://academiq.org.ua/pro-proekt>). У ЗВО сформовано багаторівневу систему контролю якості освіти, розроблено та системно використовуються її інструменти, результати представлені на сайті університету. Політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності викладено у документах: Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка (https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf), «Етичний кодекс університетської спільноти» (<https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>), «Пам'ятка норм етичної поведінки для учасників освітнього процесу КНУ імені Тараса Шевченка» (<https://cutt.ly/r8wq76X>). У них унормовані процедури дотримання академічної доброчесності, перевірки на плагіат наукових та кваліфікаційних робіт здобувачів, наукових та навчально-методичних праць, процедура встановлення відповідальності здобувачів і НПП за порушення академічної доброчесності. Відповідно до «Положення...» відбувається інформування здобувачів та НПП про принципи академічної доброчесності та наслідки їх порушення на семінарах, ознайомлення з відповідними положеннями і процедурами, оприлюднення праць НПП в репозиторії ЗВО. Зустрічі ЕГ з керівництвом ЗВО, бесіда з академічним і адміністративним персоналом, представниками допоміжних структурних підрозділів показали, що у ЗВО функціонує відділ забезпечення якості освіти, який організовує наради, семінари для гарантів ОНП, НПП, проводить опитування здобувачів, роботодавців, випускників; інформація подається на сайті ЗВО та соцмережах (наприклад, запрошення на підготовку за програмою підвищення кваліфікації «Роль гарантів освітніх програм у розбудові внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти» <https://www.facebook.com/department.quality/mentions>). У ЗВО є можливість перевірки уповноваженою особою Наукової бібліотеки на етапі представлення матеріалів кваліфікаційних (магістерських) робіт на академічний плагіат з використанням ліцензійного програмного забезпечення. Серед обов'язкових документів, що подаються і виставляються перед захистом на сайті, є довідка UniCheck. Керівники кваліфікаційних робіт інформують здобувачів про необхідність дотримання правил академічної доброчесності, неприпустимість плагіату та некоректного цитування. Керівники наукових студентських досліджень використовують для перевірки ресурси, доступні в Інтернет (<https://www.etxt.biz/antiplagiat/>). Питання академічної доброчесності розглядаються під час вивчення обов'язкових ОК «Методологія та організація наукових досліджень».

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильними сторонами ОНП у контексті Критерію 5 є: чіткість і зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання здобувачів вищої освіти; системна увага до питань академічної доброчесності на стратегічному та процедурному рівнях із розробленням системи різнопланових документів (не лише ґрунтовне Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, яке висвітлює всі необхідні питання, процедури та інструменти, але й більш загальний стратегічний документ «Етичний кодекс університетської спільноти» та коротка прикладна «Пам'ятка норм етичної поведінки для учасників освітнього процесу Київського національного університету імені Тараса Шевченка»).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкі сторони, недоліки. Проведення технічної перевірки на оригінальність результатів наукової та науково-дослідної роботи не здійснюється щодо текстів студентських статей. Рекомендації. ЕГ рекомендує запровадити з 2023-2024 навчального року для студентських статей процедуру технічної перевірки на оригінальність результатів наукової роботи, що дозволить охопити такою перевіркою всі види публікацій, які здійснюються здобувачами.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ЕГ вважає достатньою політику дотримання академічної доброчесності на основі її об'єктивності, наявних форм контролю досягнень здобувачів та заходів щодо популяризації культури академічної доброчесності в ЗВО. Підкритерії 5.1, 5.2, 5.3, 5.4 повністю відповідають вимогам. Виявлені слабкі сторони, які є несуттєвими, можуть бути виправлені навіть протягом поточного семестру, що дає змогу оцінити відповідність критерію 5 на рівні В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Кваліфікація НПП, задіяних у реалізації програми (2 доктори наук, професори, 9 кандидатів наук) дозволяє досягти заявлених в ОНП програмних результатів та сформувати відповідні компетентності. Базова освіта, ступені кандидатів та докторів з відповідних наук, наявність наукових та методичних публікацій, стажування, наявність досвіду роботи перекладача (Андрій Бережний) свідчить про відповідність НПП цілям акредитованої програми. Під час зустрічі гарант та завідувач кафедри відзначили, що враховується наукова спеціалізація та сфера наукових інтересів НПП під час закріплення дисциплін. У реалізації програми бере участь носій мови Енрікі Албукеркі, Лектор від державної установи «Камоенс. Інститут мови й співробітництва» (МЗС Португалії), який працює за сумісництвом. Проте ЕГ констатує необхідність посилити публікаційну активність НПП, задіяних у реалізації програми. Наприклад, Андрій Бережний не має наукових та навчально-методичних публікацій за останні 5 років.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного добору НПП регулює Порядок конкурсного відбору на посади науково-педагогічних працівників у КНУТШ (<https://cutt.ly/E3X1ch1>), який визначає процедуру, порядок, перелік необхідних документів та терміни конкурсу. Положення про порядок проведення конкурсу на заміщення вакантних наукових посад у КНУТШ (<http://surl.li/akuev>) регламентує умови проведення, вимоги до учасників, перелік необхідних документів, роботу конкурсної комісії, порядок затвердження та оприлюднення результатів. Інформація про конкурс, його терміни, умови (<https://cutt.ly/23Xowe3>), необхідні для подання документи (<http://senate.univ.kiev.ua/?cat=18>) оприлюднюються на офіційному сайті КНУ та в газеті «Освіта України». Під час зустрічі з НПП було підтверджено прозорий та зрозумілий характер проходження за конкурсом, обізнаність викладачів з процедурою. Крім того, НПП та начальник відділу кадрів Олексій Іванченко зазначили, що в умовах воєнного часу контракт з НПП укладається на 1 рік, за звичайних умов контракт укладається терміном від 1 до 5 років.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

В КНУ відносини з роботодавцями регулює Положення про ради роботодавців у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/W3CevSi>). 26.10.2021 створено Раду роботодавців КНУ (<https://www.knu-employers-council.com/>). Для здобувачів 2 року навчання заплановано проходження виробничої практики у Посольстві Федеративної Республіки Бразилії (<https://cutt.ly/u3N8R9r>). Під час зустрічі з роботодавцями Ігор Маликін, директор Товариства з обмеженою відповідальністю «Лінго», зауважив, що пропонував збільшити практичну складову ОНП; Енрікі Албукеркі, координатор Центру португальської мови і культури, який працює за сумісництвом на кафедрі, зазначив, що сприяє привнесенню у вивчення португальської мови та перекладу з португальської мови сучасного аудіовізуального та друкованого матеріалу, що сприяє кращій мотивації здобувачів. Залучення роботодавців до спілкування зі здобувачами організовано під час ярмарків вакансій, інформацію про які розміщено на сторінці НН інституту філології у соцмережах (<https://www.facebook.com/philology.knu.ua/>).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ЗВО залучає професіоналів-практиків, експертів галузі до занять. Витяг з протоколу № 1 засідання кафедри від 5.09.2022, наданий на запит ЕГ, свідчить про ініціацію он-лайн зустрічі з роботодавцями. Під час зустрічі з роботодавцями Ігор Маликін, директор Товариства з обмеженою відповідальністю «Лінго», розповів про онлайн-зустріч зі здобувачами щодо практичних порад перекладача-практика майбутнім фахівцям (https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid02Ukznah3GRKyjWoEcTtQaqDFkcTBJZEGdpeUMg2KKDeakFMSKcWztbDcL6rCivQM5l&id=275793559918979). Під час зустрічі зі здобувачами було підтверджено участь у зустрічі з перекладачем-практиком, який розповів про практичні моменти професії. До викладання залучений за сумісництвом Енрікі Менезіш ді Алмейда Бернару Албукеркі, координатор Центру португальської мови і культури імені Камоенса в місті Києві. Серед співробітників кафедри є Андрій Бережний, в доробку якого переклад міждержавних угод між Бразилією та Україною (<https://cutt.ly/n3CuEXX>).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

КНУ створює належні умови для підвищення кваліфікації НПП, діє Положення про підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників КНУ імені Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/S3Co06o>), яке встановлює обсяги, види і форми, програми, облік, планування та організацію, порядок зарахування результатів підвищення кваліфікації та стажування. КНУ здійснює фінансування підвищення кваліфікації відповідно до річного плану НПП, які працюють в університеті за основним місцем роботи. Координацію стажування здійснює навчально-методичний відділ підвищення кваліфікації (<http://www.ipe.knu.ua/pro-nas-2.html>) Інституту післядипломної освіти; можливості для закордонного стажування надає відділ академічної мобільності (http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=2&lang=uk). Під час зустрічей з фокус-групами було з'ясовано, що під час стажування з відривом від освітнього процесу за НПП зберігається середня заробітна плата. Під час зустрічі фокус групи було заявлено, що відділ кадрів здійснює моніторинг ситуації з підвищенням кваліфікації НПП.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В КНУ діє Положення про заохочувальні відзнаки (<https://cutt.ly/r3N8gGW>), яке регламентує нагородження НПП відзнаками п'яти ступенів, визначає підстави для нагородження, його порядок. Під час зустрічі з НПП останні підтвердили, що в університеті існує прозора та чітка система преміювання за різні види діяльності НПП, у тому числі за публікаційну активність; має місце присвоєння почесного звання «Кращий викладач року» за поданням кафедр. На зустрічі з фокус-групою НПП викладачі продемонстрували свої заохочувальні відзнаки (подяки, грамоти). Під час зустрічі з представниками допоміжних підрозділів представник бухгалтерії Галина Малеча зазначила, що в КНУ діє Положення про преміювання працівників КНУ імені Тараса Шевченка, що чітко визначає умови преміювання НПП, яке здійснюється за поданням керівників підрозділів.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

До сильних сторін ЕГ відносить дотримання ЗВО розроблених положень, які регулюють конкурсний добір, відносини з роботодавцями, порядок підвищення кваліфікації та стимулювання НПП, преміювання за публікаційну активність. Академічна спільнота підтвердила прозорий характер конкурсного добору, члени ЕГ пересвідчилися в існуванні морального (відзнаки 5 рівнів) та матеріального (преміювання у тому числі за публікаційну активність) заохочення, належному стимулюванні розвитку викладацької майстерності за рахунок існування власних програм, проведення конкурсу «Кращий викладач року» та збереження середньої зарплати під час проходження стажування, залученні до аудиторних занять носія мови за сумісництвом, проходження здобувачами виробничої практики у посольстві Бразилії.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

- Слабкі сторони, недоліки. Відсутність у окремих викладачів наукових та навчально-методичних публікацій за останні 5 років. Практика залучення до аудиторних занять представників роботодавців не має систематичного характеру. - Рекомендації. ЕГ рекомендує постійно моніторити наукову та навчально-методичну публікаційну активність НПП за ОК, викладання яких вони забезпечують; з наступного навчального року запрошувати зовнішніх стейкхолдерів (перекладачів-практиків, роботодавців) для проведення аудиторних занять.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ЕГ вважає, що ОНП відповідає рівню В за Критерієм 6. Встановлено відповідність рівню В: дотримання положення про конкурсний добір, забезпечення ЗВО його прозорого характеру, впровадження морального та матеріального заохочення, в тому числі за публікаційну активність, наявність власних програм стажування, збереження зарплати під час стажування; академічна та професійна кваліфікація НПП, які беруть участь у реалізації ОНП, забезпечує досягнення заявлених цілей та програмних результатів. Однак за підкритеріями 6.1 та 6.4 виявлено відсутність наукових та методичних публікацій за останні 5 років у окремих викладачів за ОНП та недостатню залученість

представників роботодавців до аудиторних занять. Зазначені недоліки можуть бути усунені протягом 2023-2024 н.р. та не завадять досягненню програмних результатів.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Реалізація ОНП «Загальний і галузевий усний та письмовий переклад з португальської та англійської мов» відбувається за достатності матеріально-технічних ресурсів. У ході акредитаційної зустрічі було надано відео- та фотоматеріали інфраструктури навчальних аудиторій, навчальних лабораторій (<https://philology.knu.ua/struktura-if/laboratoriyi/>), власних бібліотечних фондів, лабораторії сучасного навчання іноземних мов, лабораторії синхронного перекладу, комп'ютерних класів, мультимедійного обладнання кафедри, а також їдальні, спортивного залу, басейну. Також було проведено відеотрансляцію в режимі реального часу. Доступність та використання матеріально-технічної бази підтверджено здобувачами даної ОНП під час дистанційної зустрічі. Основною базою навчально-методичного забезпечення дисциплін на ОНП є сучасні підручники, видані в Португалії, розробки викладачів кафедри та університету, а також сучасна література іноземними мовами, які є в достатній кількості. Під час зустрічі з в.о директора Наукової бібліотеки ЕГ вдалося підтвердити інформацію подану у відомостях та на веб-сайті бібліотеки (<http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3>) щодо надання доступу до фондів і електронних каталогів, реферативної бази даних SCOPUS від Elsevier, Web of Science. В.о. директора Наукової бібліотеки запевнила експертну групу, що здобувачі можуть звернутися до бібліотеки за консультацією в очному чи дистанційному режимі. Здобувачі даної ОНП мають змогу користуватися читальним залом Навчально-наукового інституту філології, а також бібліотечним фондом кафедри теорії та практики перекладу романських мов імені Миколи Зерова, бібліотечним і мультимедійним фондами Посольства Португальської Республіки та Центром португальської мови міста Києва, ресурсами бібліотеки Центру англійської мови та інформації. Для поселення здобувачів Навчально-наукового інституту філології Університетом виділено два базові гуртожитки – № 11 та № 17. Експертна група зауважила достатній рівень задоволеності здобувачами матеріально-технічною базою ЗВО.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Результати зустрічей з усіма учасниками освітнього процесу підтвердили факт вільного безоплатного доступу науково-педагогічних працівників та здобувачів ОНП «Загальний і галузевий усний та письмовий переклад з португальської та англійської мов» до фонду Наукової бібліотеки КНУ імені Тараса Шевченка, власних бібліотечних фондів, мережі Інтернет, навчально-наукових лабораторій. Учасники наукових конференцій молодих вчених, які організовує Навчально-науковий інститут філології, мають можливість безоплатної публікації тез (<https://philology.knu.ua/nauka/vydannya/>).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

КНУТШ створює належні та відповідні умови праці та навчання, що є безпечними для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти. На базі ЗВО діє Психологічна служба, що надає безкоштовну консультативну допомогу здобувачам у разі їхнього звернення (<https://psyservice.knu.ua/>). Також проблемами студентів, що виникають під час освітнього процесу, займається Студентський парламент. Здобувачі за допомогою чат-ботів можуть зробити анонімне звернення щодо проблем, чи конфліктних ситуацій. Зі слів секретаря Студентського парламенту зустрічалися випадки звернення здобувачів, всі конфліктні, спірні та проблемні ситуації вдалося врегулювати на неформальному етапі вирішення конфліктів але зазначені приклади не стосувалися ОНП «Загальний і галузевий усний та письмовий переклад з португальської та англійської мов». Також заходи з соціально-педагогічного супроводу для забезпечення сприятливих умов навчання визначено у Стратегічному плані розвитку Університету на період 2018-2025 року, затвердженому Вченою радою Університету 25 червня 2018 року (<https://knu.ua/pdfs/official/Development-strategic-plan.pdf>). Належні умови праці та навчання відповідно до вимог законодавства про охорону праці забезпечується Правилами внутрішнього розпорядку КНУТШ (<http://surl.li/aryux>), Правилами внутрішнього розпорядку в студентських гуртожитках університету (<https://studmisto.knu.ua/documents/regulation-documents/257-pravyla-vnutrishnoho-rozporiad-ku>). За потреби здобувачі даної ОНП можуть звернутися до медичного кабінету Навчально-наукового інституту філології, Університетської клініки (<https://clinic.knu.ua/>) та Інституту психіатрії Університету (<https://knu.ua/ua/departments/psychiatry>). Навчальний корпус обладнано системами пожежної безпеки, системою відеоспостереження, присутня охорона.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Освітня, організаційна та інформаційна підтримка здобувачів ОНП «Загальний і галузевий усний та письмовий переклад з португальської та англійської мов» здійснюється в основному за допомогою Google-диск, електронної пошти, Telegram-каналу, месенджерів, Facebook сторінок кафедри (<http://www.facebook.com/profile.php?id=100063078049237>) та інституту (<https://www.facebook.com/philology.knu.ua/>), офіційних веб-сайтів (<https://philology.knu.ua/>), уніфікованої внутрішньої системи Triton Student (<https://student.triton.knu.ua/>). Провівши зустрічі з НПП та здобувачами, ЕГ дійшла висновку, що сторони освітнього процесу надають перевагу у довільному виборі спілкуванні «викладач-студенти», в основному здобувачі отримують необхідну інформацію у чат-ботах, Telegram-каналах, або ж через особисту електронну пошту, рідше застосовують дистанційну уніфіковану систему Triton Student, в розробці якої перебуває зараз розклад занять. В умовах карантинного режиму та під час воєнного стану заняття проводяться за допомогою таких платформ, як Skype, Zoom, Meet (взаємний вибір викладача та студентів). На рівні ЗВО здійснюють організаційну, координаційну та консультативну роботу наступні підрозділи: відділ по роботі зі студентами (<https://www.facebook.com/studentaffairsofficeknu/>, останній допис датований 2020 роком), «Наукове товариство студентів і аспірантів КНУТШ» (<http://ntsa.univ.kiev.ua/> – сайт оновлений ще у 2016 році, з представниками даного підрозділу ЕГ не вдалося поспілкуватися), Рада молодих вчених (<http://rnm.knu.ua/>), Відділ академічної мобільності (<https://knu.ua/ua/dep/academic-mobile>), Відділ сприяння працевлаштуванню (<http://jobs.knu.ua>), Студентський парламент Університету та Інституту (<http://sp.knu.ua/>), студентська профспілка та рада гуртожитку. Експертній групі вдалося поспілкуватися з представником Студентського парламенту та представницею ради гуртожитку №17. Проаналізувавши роботу всіх вищезгаданих веб-сайтів, експертна група виявила недостатню оперативність щодо висвітлення актуальної інформації, а на деяких сайтах її відсутність, а також складну навігацію офіційного сайту ННІФ. Здобувачі даної ОНП зазначали, що загалом задоволені рівнем освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки, хоча й висловлюються дещо критично про рівень обізнаності з програмами мобільності на ОНП та можливостями неформальної освіти.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Корпус, де здійснюється освітній процес за ОНП «Загальний і галузевий усний та письмовий переклад з португальської та англійської мов» обладнаний спеціальними пандусами, відповідними вбиральнями та паркувальними місцями. Це обладнання було реалізоване у рамках проекту «Університет рівних можливостей» (<http://www.univ.kiev.ua/news/10709>), що створений за ініціативи Студентського парламенту та Інноваційного центру КНУ. Експертна група виявила, що спеціально обладнаного ліфта немає, однак завідувач кафедри Смуцинська І.В. запевнила ЕГ, що ведуться перемовини щодо такої можливості, адже інфраструктура будівлі не відповідає стандартним вимогам для його встановлення. ЗВО відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ (п.12.3.8) (http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf) забезпечує учасникам освітнього процесу (в т. ч. іноземним громадянам і здобувачам освіти з особливими потребами) безперешкодний доступ до навчально-методичного забезпечення, бібліотечних ресурсів, наукометричних баз даних, надання їм фахової консультаційної підтримки, також належне технічне оснащення аудиторного фонду та гуртожитків, надає підтримку випускникам у працевлаштуванні, у рамках якого і були встановлені вищезгадані пандуси, облаштовані вбиральні та паркомісця. Концепція проекту (<http://surl.li/krwx>), Пам'ятка про правила комунікації із людьми з інвалідністю (<http://surl.li/bfoqu>), Порядок супроводу осіб з інвалідністю (<https://www.knu.ua/pdfs/equal-opportunities/Poryadok-suprovodu-osib-z-invalidnistyu.pdf>) визначають умови реалізації права на освіту осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами на ОП наразі не навчаються.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо) чітко прописані та зрозумілі і регламентуються наступними документами: «Положення про організацію освітнього процесу» (http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf), «Порядок запобігання та протидії дискримінації, булінгу, гендерно-обумовленому насильству в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка», введений в дію наказом ректора від 08.02.2022 № 79-32 (<http://surl.li/dkltf>), «Порядок вирішення конфліктних ситуацій у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (<http://surl.li/amkkkr>), який було введено в дію наказом ректора № 105-32 від 14.02.2020 р. До вирішення конфліктних ситуацій залучаються представники Студентського парламенту, що було підтверджено на зустрічі з його представником) та Профспілкової організації студентів і аспірантів. Для запобігання та протидії корупції і створення відповідного комплексу правил, стандартів та процедур було розроблено та затверджено Антикорупційну програму КНУТШ (<http://surl.li/beuor>). Також здобувачі та науково-педагогічні працівники мають можливість звернутися з електронним листом на адресу: anticor@univ.kiev.ua, або письмово за адресою: 01601, м. Київ, вул. Володимирська, 60 або ж за номером телефону: (044) 239-31-60 (<https://www.univ.kiev.ua/official/preventing-corruption/#p1>) з метою повідомлення про порушення антикорупційного законодавства, надання інформація про прояви корупції з боку посадових осіб, працівників та

студентів КНУТШ. На базі ЗВО діє Постійна комісія Вченої ради з питань етики (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=1073>), яка у своїй роботі керується «Етичним кодексом університетської спільноти» (<https://www.knu.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>), а також «Пам'яткою норм етичної поведінки для учасників освітнього процесу Київського національного університету імені Тараса Шевченка», введена в дію наказом ректора від 10.11.2021 № 897-32 (<https://www.knu.ua/pdfs/official/Memo-of-norms-of-ethical-behavior-in-University.pdf>). Приклади конфліктних ситуацій за ОНП «Загальний і галузевий усний та письмовий переклад з португальської та англійської мов» відсутні. Провівши зустріч зі здобувачами та представниками студентського самоврядування, експертна група дійшла висновку, що здобувачі недостатньо проінформовані та обізнані щодо існування певних алгоритмів, політики врегулювання, окрім відомих їм чат-ботів.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильні сторони: потужна матеріально-технічна база Навчально-наукового інституту філології (навчальні лабораторії оснащені сучасною технікою, лабораторії сучасного навчання іноземних мов, лабораторії синхронного перекладу, комп'ютерні класи, мультимедійне обладнання кафедри) та її доступність для здобувачів. Позитивні практики: індивідуальний і широкий вибір шляхів інформування (телеграм-чати, робочі групи у месенджерах, факультетський телеграм-бот); дружня атмосфера та особистісне спілкування з викладачами (можливість комунікації кожного здобувача з викладачем за допомогою електронної пошти та робочих чатів); можливість безкоштовної публікації тез учасників наукової конференції.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкі сторони, недоліки. Слабкими сторонами цієї ОНП є: недостатня поінформованість здобувачів щодо окремих питань освітнього процесу; відсутність уніфікованого електронного розкладу. Рекомендації. ЕГ рекомендує протягом поточного семестру посилити інформування та обізнаність здобувачів цієї ОНП шляхом публікації відповідної інформації на таких ресурсах та платформах, які найчастіше використовують здобувачі (телеграм-чати, месенджери, робочі групи у додатках, які використовує група). ЕГ рекомендує уніфікувати електронний розклад на базі внутрішньої системи дистанційного навчання Triton, зробивши його доступним для всіх учасників освітнього процесу.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Опрацювавши всі отримані відомості, відео- та фотоматеріали та свідчення всіх учасників освітнього процесу, експертна група робить висновок, що потужна матеріально-технічна база, її доступність та стан повністю відповідає вимогам у сфері надання якісних освітніх послуг, більше того є сильною стороною ОНП за підкритеріями 7.1 та 7.2. Політика та процедури врегулювання конфліктних ситуацій чітко прописані, врегульовані та регламентовані, що відповідає вимогам підкритерію 7.3. Однак за підкритеріями 7.4 та 7.6 інформаційна підтримка здобувачів недостатня. У закладі ведуться обговорення щодо удосконалення умов навчання осіб з особливим освітніми потребами. Водночас ЕГ вважає, що зазначені слабкі сторони і недоліки можуть бути усунені до початку наступного навчального року.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Принципи забезпечення якості освітнього процесу визначено у Положенні про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (https://www.knu.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf). Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<https://www.knu.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf>) регламентує принципи, процедури та індикатори забезпечення якості освітньої діяльності, розподіл обов'язків між структурними підрозділами КНУ; визначає процедуру розробки ОНП, внесення змін або її закриття. Положення про науково-

методичну раду (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=798>) окреслює завдання НМР щодо формування системи забезпечення якості освіти, вдосконалення освітніх програм. ОНП знаходиться у відкритому доступі (<https://drive.google.com/file/d/1enzBBuwHJG-el-T81j6DgFJ9XMsVpGqE/view>).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Результати опитування здобувачів першого та другого років навчання розміщено на сторінці ОНП, яка акредитується (https://drive.google.com/file/d/1GxVP_OMgyIQw4JmHw9MMNqwxJFohhoAR/view). Під час зустрічі зі здобувачами було з'ясовано, що вони проходять опитування наприкінці кожного семестру і можуть висловити свої побажання щодо наповнення кожного ОК, крім того, НПП періодично просять здобувачів висловитись щодо можливих змін до змісту ОК. У самоаналізі зазначено, що висловлені в анкеті зауваження стосуються використання підручників останніх років, перерозподілу теоретичних ОК. Наданий на запит ЕГ витяг з протоколу № 3 засідання кафедри від 19.11.2021 р. підтверджує обговорення результатів анкетування здобувачів. Під час зустрічі представник студентського самоврядування зазначив, що здобувачі звертаються до гаранта, якщо мають побажання щодо ОНП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

В КНУ існує Рада роботодавців (<https://www.knu-employers-council.com/>), яка діє відповідно до Положення про ради роботодавців (<https://cutt.ly/W3CevSi>), відповідно до якого роботодавці вносять рекомендації під час розроблення та перегляду ОНП. Позитивний відгук на акредитовану ОНП надала Ірина Корнійчук, директор Товариства з обмеженою відповідальністю «Ей Бі-Ленд» (<https://drive.google.com/file/d/1D14FXBcgmjbeFaBWBahEB9yWPCQMlrmY/view>). Під час зустрічі з роботодавцями Ігор Маликін зауважив, що пропонував посилити практичну складову ОНП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Акредитація за ОНП є первинною, перший випуск відбудеться в червні 2023 року. На кафедрі теорії і практики перекладу романських мов імені Миколи Зерова існує практика збору інформації про випускників попередніх років.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

У КНУ існує розподіл функціональних обов'язків структурних підрозділів у внутрішній системі забезпечення якості. Під час зустрічі Дарія Щеглюк, керівник відділу забезпечення якості освіти, зауважила, що процедури та інструменти моніторингу розроблено, основна відповідальність за моніторинг ОНП покладена на гаранта, який здійснює цей процес постійно. Щорічно в КНУ здійснюється аналіз та узагальнення результатів акредитацій та їхніх рекомендацій, відповідно до яких формується політика університету та з якими можуть ознайомитися гаранти. Оксана Зубань, голова НМК Навчально-наукового інституту філології, прокоментувала процедуру впровадження нової ОНП та її моніторингу.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація є первинною, проте відповідно до самоаналізу заклад враховує зауваження, які були висловлені під час акредитації інших ОНП.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

ЗВО створив необхідні передумови для розвитку культури якості всіх учасників освітнього процесу. Зустрічі з фокус групами підтвердили, що в ЗВО створені належні умови для постійного розвитку ОНП; існує тісна взаємодія

структурних підрозділів та розуміння власних прав та обов'язків всіма учасниками освітнього процесу. В КНУ діє програма підвищення кваліфікації для гарантів «Роль гарантів в розбудові внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти» (<http://www.univ.kiev.ua/news/12249>). Під час зустрічі з фокус-групою Дарія Шеглюк, керівник відділу забезпечення якості освіти, зазначила, що 13.02.2023 р. розпочалась друга хвиля підготовки за цією програмою, до якої, крім гарантів освітніх програм, долучаються завідувачі кафедр, заступники директорів структурних підрозділів, а також особи, які беруть участь в адмініструванні ОНП. В академічній спільноті сформована культура якості, що сприяє розвитку ОНП, врахуванню пропозицій роботодавців та здобувачів. Відповідно до самоаналізу викладачі мають право ініціювати зміни до робочих програм. На зустрічі з викладачами було зазначено, що вони активно залучені до перегляду ОНП, відповідно до принципів академічної свободи мають можливість обирати ОК, які відповідають їхнім науковим інтересам, вносити конкретні пропозиції щодо змісту конкретних ОК через консультації проектної групи. Так, Сергій Фокін зазначив, що він вніс пропозицію щодо впровадження ОК «Комп'ютерна перекладна лексикографія і термінографія» і брав безпосередню участь у визначенні якісного та кількісного наповнення дисциплін.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

ЕГ пересвідчилась, що КНУ послідовно дотримується визначених процедур розроблення, затвердження та перегляду ОНП. Створена система забезпечення якості освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки завдяки чіткому розподілу обов'язків між структурними підрозділами у забезпеченні моніторингу освітніх програм, здобувачі залучаються до процесу перегляду ОНП через систематичне анкетування та особисті бесіди з НПП та гарантами, результати опитування обговорюються на засіданні кафедри. Про сформовану в академічній спільноті культуру якості свідчить розподіл відповідальності та обов'язків між структурними підрозділами у внутрішній системі забезпечення якості освіти, щорічний аналіз результатів акредитацій та їхнє узагальнення, впровадження програми підвищення кваліфікації для гарантів, дотримання принципів академічної свободи під час закріплення ОК за викладачами, їхня залученість до перегляду ОНП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкі сторони, недоліки. Роль роботодавців обмежується наданням рецензій та внесенням окремих побажань щодо змісту ОНП; серед можливостей власної участі у перегляді ОНП представники студентського самоврядування визначили лише звернення до гаранта. Рекомендації. ЕГ рекомендує під час наступного перегляду ОНП організувати спільну (он-лайн) зустріч робочої групи, здобувачів, представників студентського самоврядування та роботодавців для обговорення пропозицій щодо змісту ОНП; запровадити у 2023-2024 н.р. практику анонімного опитування потенційних роботодавців щодо змісту ОНП з подальшим обговоренням його результатів на засіданнях кафедри.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ЕГ вважає, що ОНП відповідає рівню В за критерієм 8. Повністю відповідають рівню В послідовне дотримання КНУ процедур розроблення, затвердження та перегляду ОНП, розподіл обов'язків між структурними підрозділами у внутрішній системі забезпеченні якості освіти, функціонування програми підвищення кваліфікації для гарантів, створена для НПП можливість впливати на зміст ОНП, залученість здобувачів до процесу перегляду ОНП через опитування. Водночас за підкритеріями 8.2. та 8.3 встановлено, що участь у перегляді ОНП представників органів студентського самоврядування обмежується зверненнями до гаранта, участь роботодавців зводиться до надання рецензій і окремих пропозицій. Виявлені недоліки можуть бути усунені після проведення акредитаційної експертизи і не впливають на відповідність критерію 8 рівню В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Усі нормативно-правові акти, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу, знаходяться у відкритому доступі на офіційному веб-сайті Університету у вкладці «Офіційна інформація» (<http://www.univ.kiev.ua/ua/official>). Аналіз правил і процедур стосовно прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу, регламентовані цими актами, дозволяє ЕГ підтвердити факт їхньої чіткості та зрозумілості. Але за результатами зустрічі з учасниками освітнього процесу ЕГ було з'ясовано, що не всі учасники освітнього процесу обізнані з правами та обов'язками, що регламентовані вищезазначеними нормативно-правовими документами.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

ОНП «Загальний і галузевий усний та письмовий переклад з португальської та англійської мов» розміщено у вільному доступі на офіційному веб-сайті університету на сторінці кафедри теорії та практики перекладу романських мов імені Миколи Зерова (<https://philology.knu.ua/osvitni-prohramy/mahistra-oor-pnd-den/035-053-zhupp-port-anhl-mov/>). Завчасне ознайомлення з проектом змін роботодавців, академічного персоналу та здобувачів, а також їхню участь у процесі перегляду ОНП було підтверджено під час інтерв'ювання. За результатами зустрічі з випускниками і здобувачами ЕГ було з'ясовано, що вони недостатньо активно долучались до обговорення ОНП.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ЕГ перевірено й підтверджено факт оприлюднення актуальної інформації щодо ОНП у відкритому доступі на офіційному веб-сайті ЗВО (<https://philology.knu.ua/osvitni-prohramy/mahistra-oor-pnd-den/035-053-zhupp-port-anhl-mov/>). Обсяг та зміст інформації є достатнім для ознайомлення усіх категорій стейкхолдерів щодо мети, цілей ОП, ПРН, форм атестацій здобувачів вищої освіти, структурно-логічної схеми ОНП тощо. Загалом, діяльність КНУ імені Тараса Шевченка щодо інформаційного наповнення своїх Інтернет-ресурсів сприяє утвердженню засад прозорості й публічності. Водночас ЕГ відзначає певні проблеми з навігацією по сайту (наприклад, в процесі пошуку місця розташування робочих програм).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

У ЗВО визначено чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, доступність яких забезпечується публікацією нормативно-правових актів у відкритому доступі на офіційному веб-сайті КНУ. ЗВО вчасно оприлюднює достовірну інформацію про ОНП, а також проект змін до ОНП із метою отримання зауважень і пропозицій перед її затвердженням.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкі сторони та недоліки. Найявні певні проблеми з навігацією по сайту (наприклад, в процесі пошуку місця розташування робочих програм); випускники і здобувачі не достатньо активно долучаються до обговорення ОНП. Рекомендації. ЕГ рекомендує в термін до початку 2023-2024 навчального року зробити більш зручною пошукову систему на сайті. В термін до початку 2023-2024 навчального року залучити випускників і здобувачів до обговорення й перегляду ОНП.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Усі нормативно-правові акти, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу, знаходяться у відкритому доступі на офіційному веб-сайті Університету у вкладці «Офіційна інформація». ОНП розміщено у

вільному доступі на офіційному вебсайті Університету на сторінці кафедри теорії та практики перекладу романських мов ім. Миколи Зерова. Обсяг та зміст інформації щодо ОНП є достатнім для ознайомлення усіх категорій стейкхолдерів. Водночас випускники і здобувачі не достатньо активно долучались до обговорення ОНП. Виникають також певні проблеми з навігацією по сайту (наприклад, в процесі пошуку місця розташування робочих програм). Підкритерій 9.1 відповідає вимогам оцінювання, 9.2, 9.3 - частково. Однак, вказані недоліки не є суттєвими й можуть бути усунені в термін до початку 2023-2024 навчального року. ЕГ дійшла висновку, що рівень відповідності ОНП за критерієм 9 – В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Амеліна Світлана Миколаївна

Члени експертної групи

Борисенко Наталія Дмитрівна

Григорович Олена Володимирівна

Подосиннікова Ганна Ігорівна

Фенюк Леся Богданівна